

kan Archiv, III. Leipzig, 1927. A néprajzi és szóföldrajzi példákat részben a fentebb említett irodalomból, a magyar néprajzi közlésekből (elsősorban *Szinnyei J.*: Magyar tájszótár, I—II. Budapest, 1893—1901.) veszem, de felhasználtam az Ethnographia különböző évfolyamaiban megjelent több részletadatot is. A szántalpas kunyhókra l. *Gunda B.*: A Déli Kárpátok román népi műveltségének balkáni kapcsolatáról, Ethnographia, LII. 1941. A mócek életviszonyairól a pásztorkodást is említve az újabb irodalomban ügyes összefoglalást nyújt *E. Petrovici*: Folklor dela Moții din Scărișoara, Anuarul Arhivei de Folklor, V. Bukarest, 1939. A régebbi irodalomból l. *Frâncu—Candrea*: Româniile din Munții Apuseni, Bukarest, 1888.; *Moldován G.*: A mőczokról, Erdélyi Mőzeum, IV. Kolozsvár, 1887. A mocan pásztorkodásról l. *Moldován G.*: Alsófehér vármegye román népe, Nagyenyed, 1897. A mocan és mőc nyelv magyar jővevényszavairól l. *Moldován G.* előbb idézett munkáját és *Stan V.*: Magyar elemek a mőcek nyelvében, Nagyszombat, 1908. c. munkát. Az erdélyi hegyi teletetőről l. *Gunda B.*: Telekformák, telepölések és a gazdaság kapcsolata a Lápos felső völgyében, Földrajzi Közlemőnyek, LXIX. 1941. A teletető hegyi szállások elnevezéséhez l. *L. Someșan*: Vieața pastorală în Munții Călimăni, Buletinul Societății Regale Române de Geografie, LII. Bukarest, 1933.; *T. Morariu*: Vieața pastorală în Munții Rodnei, Bukarest, 1937., I. kül. 17., 190. skk. 1.

## Szacsvay (1752—1815) két erdélyi anekdotája.

A' közelebbi török háború alkalmatosságával az erdélyi tábornál szolgált fővezér, herceg Hohenlohe, a székely huszárok főkapitányától azt kérdi egyszer:

— Mit téssen az a szó: „rajta, rajta!” — Mert ő ennél soha hatalmasabb szót nem hallott. — Azt tapasztaltam — így szól — hogy midőn a lovas székelyek tisztje ezt kiáltja, akkor mind lova, mind legényje a székelységnek olly tűzben vagyon, mint a megkeseredett orosz lány.

(Akad. Ktár, Igaz Tört. 146.)

A közelebbi mult 1791-dik esztendőben gróf Kendeffy Gőtingába menvén akadámiára, professor Slettzer egy más gavalérnak úgy mutatá bé:

— Ez az ifjú gróf Kendeffy, ki az emberiség határszéliről éppen most érkezett — ajánlom!

(Akad. Ktár, Igaz Tört. 135.)

\*

Schlőzer Ágost Lajos (1735—1809), a Gesch. der deutschen in Siebenbürgen (1795) c. mű szerzője.

Érdekes a tudós fölényessége és Hohenlohenak, ki tapasztalathól ismeri a székelyt, őszinte dicsérete.

(Mészöly.)

*Fürst Hohenlohe über den Szekler Husaren.* Am Ende des XVIII. Jahrhunderts war das Kommando beim Reitersturm: *Rajta, rajta!* (= Darauf, darauf!). Feldmarschall Fürst Hohenlohe fragte einmal den Hauptmann der Szekler Husaren folgendes: „Was bedeutet dieses Wort: Rajta, rajta!? Ich habe ein wirkungsvolleres als dieses noch nicht gehört. Ich habe bemerkt, dass, sobald der Offizier der berittenen Szekler dies ruft, sowohl die Pferde, als auch die Soldaten in ein derartiges Feuer geraten, wie die wütenden Löwen.